

МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ Қ.К.ТОҚАЕВТЫҢ ҚАЗАҚСТАН ХАЛҚЫНА ЖОЛДАУЫ ӘДІЛЕТТІ МЕМЛЕКЕТ. БІРТҰТАС ҰЛТ. БЕРЕКЕЛІ ҚОҒАМ

Құрметті отандастар! Қадірлі депутаттар және Үкімет мүшелері!

Қазақстан Республикасы Конституциясының 59-шы бабына сәйкес, VII шақырылымдағы Парламенттің үшінші сессиясын ашық деп жариялаймын.

Құрметті депутаттар!

Баршаңызды Парламенттің кезекті сессиясының ашылуымен құттықтаймын!

Биыл біз жаңа кезеңге қадам бастық.

Халқымыз жалпұлттық референдумда саяси жаңғыру бағдарын қолдады.

Конституциялық реформа Жаңа, Әділетті Қазақстанды құру жолындағы аса маңызды қадам болды.

Еліміздегі саяси жаңғыру енді экономикалық өзгерістерге ұласуға тиіс.

Біз «Азамат – бизнес – мемлекет» арасындағы қатынасты түбегейлі өзгертеміз.

Мемлекет, ең алдымен, бөріне бірдей мүмкіндік беріп, әділдік орнатады.

Қоғам игілігіне арналған қызмет деңгейі жоғары болуына көпілдік берді.

Әлеуметтік жағынан әлсіз топтағы азаматтарға қолдау көрсетеміз.

Мүмкіндігі шектеулі жандарға да көмектесеміз. Президент жанындағы Омбудсмен тағайындалады.

Мемлекет экономикалық еркіндікті қолдайды.

Бірақ халықты нарық тұрақсыздығының ықпалынан барынша қорғайды.

Шағын және орта бизнесті мейлінше дамытады.

Енді реформалардың нақты бағдарларына тоқтайайын.

БІРІНШІ БАҒДАР. ЖАҢА ЭКОНОМИКАЛЫҚ САЯСАТ.

Біз экономикамызда қордаланған мәселелерді жақсы білеміз.

Мысалы, шикізатқа өлі де төу-

елдіміз.

Еңбек өнімділігі төмен, инновация жеткіліксіз.

Ұлттық табыстың игілігін жұрттың бәрі бірдей көріп отырған жоқ.

Әрине, мұның барлығы – күрделі мәселелер. Бірақ оны шешудің нақты жолдары бар.

Атап айтсақ, бұл – макроэкономикалық тұрақтылықты қамтамасыз ету, экономиканы өртараптандыру және цифрландыру.

Сондай-ақ шағын және орта бизнес пен адам капиталын дамыту, заң үстемдігін орнықтыру.

(Жалғасы 2-3 беттерде)

ЖОЛДАУДЫ ОТБАСЫМЫЗБЕН ЖЫЛДА КҮТЕМІЗ!

Жыл сайын білім күнін мереке-лейтін педагог отбасына Ел Президенті Жолдауының тұспа-тұс келуі дәстүрге айналды. Мемлекет басшысының биылғы сөзінде де ел ертеңіне алаң, ұлт тағдырына деген қырағылық, жұртты жұмылған жұдырық

болуға үндейтін риторикаға толы болды. Әсіресе, тіл тағдырына келгенде, оны оқытудағы айқын позициясы соны аңғартқандай. Әрине тіл өлімсізден бері ұлттың негізгі көрсеткіші, мемлекет тұғыры.

Мемлекет қолдауының арқасында, біз, жұбайымыз екеуміз «Дипломмен - ауылға!» бағдарламасының қатысушысы ретінде, үй мен бір реттік көтермеақы алған болатынбыз. Жастарға деген жанашырлық, әр жолдауда өзінің логикалық жалғасын тауып келеді. Жеңілдетілген жастар несиесі соның айғағы. Бұған, шетте жүрген білім иелерін, жалынды жастарды елге шақыруын қосыңыз. Өз елінің «құлтаны» болам деген, кез-келген жігерлі жасқа қашанда мүмкіндік мол.

Әбділде САҒЫНОВ,
Ж.Жүсібаев атындағы
Ойыл қазақ орта мектебі
директорының тәрбие
ісі жөніндегі орынбасары.

АУЫЛ МЕН ӘЛЕУМЕТТІҢ - МӘСЕЛЕСІ ОРТАҚ

Бұл Жолдауды әр азамат өзінің таным-түсінігіне қарай талдайтыны анық. Негізгінен сараланған салмақты мәселелер айтылды. Мәселен, солардың ішіндегі елеулілерінің бірі – кәсіпкерлікті қолдау. Өйткені, кез-келген дамыған мемлекеттердің көбісі бірінші кезекте шағын және орта бизнеске назар аударып, қолдап отырады.

Сондықтан Президенттің осы саланы сөз ете келіп, «жеткілікті деңгейде қаржыландырылмаған» деуінің өзі бұл бағытта өлі де олқылық бар екенін аңғартады. Агрөнеркәсіпті дамыту да кезек күттірмейтін мәселелердің бірі. Бұл салада ғылыми тұжырымдамаларды кеңінен қолдану керек. Өйткені сапасы сын көтер-

мейтін инфрақұрылым ауыл шаруашылығының өрістеуіне тұсау салып отырғаны жасырын емес. Сондықтан, бұл салаға ғылыми тұжырымдаманы кіріктіре отырып, инфрақұрылымды жаңарту өте өзекті. Сондай-ақ, мемлекет басшысы әлеуметтік салаға қатысты да көп жаңалық жария етті.

Онымен қоса, әлеуметтік өміяң жобасы да халық күткен жаңалық деп есептеймін. «Балалардың ұлттық қорын» құру шешімі әлеуметтің көңілінен шығып отыр. Өмірге келген әр сәбеге арнайы шот ашылып, 18 жасқа дейін жеке жинағы жүргізіледі. Көмекетке толған әр азаматтың есепшоты, мемлекет жинап берген қаржысы болса, үлкен жеңілдік емес пе? Тағы бір тың бастама – әр салаға білікті маман тарту. Дамыған елдердің тәжірибесіне сүйенсек, мемлекет үшін қажет орасан зор пайдасы бар саясат – осы. Кез келген салаға ғалымдарды, білікті мамандардың тәжірибесіне сүйенеді.

Бұл «тімді көші-қон саясаты» деп аталады. Шынымен де, мемлекет үшін қажет орасан зор пайдасы бар саясат – осы. Кез келген салаға ғалымдарды, өнертапқыштарды шақыру үшін, әрине, тиісті жеңілдіктер, қаржылай преференциялар секілді қажетті жағдайлар жасалуы шарт. Осыны жақсы жолға қойса, жемісті мемлекеттік саясатқа айналар ма еді.

Амангелді ИСМАҒҰЛОВ,
«Берік-А» шаруа қожалығының төрағасы.

«БІЛІМДІ ҰЛТ: ТЕРЕҢ БІЛІМ, ЕҢБЕКҚОРЛЫҚ ЖӘНЕ ОТАН- ШЫЛДЫҚ ҚАСИЕТ»

Өткен апта аудандық мәдениет үйінде білім саласы қызметкерлерінің «Білімді ұлт: терең білім, еңбекқорлық және отаншылдық қасиет» тақырыбындағы дәстүрлі «тамыз конференциясы» өтті. Жыл сайын жаңа оқу жылы алдында өткізілетін тамыз кеңесі ұстаздар үшін маңызды жиын. Ол алдағы бір жылға мақсат жоспарларды бағдарлап, міндеттерді айқындайды. Жиын барысында өткен оқу жылы қорытындыланып, жас ұрпақты тәрбиелеу мен оқытудағы ұстаздарды толғандырып жүрген өзекті мәселелер мен білім беру жүйесінің жетілдірудегі негізгі мақсаттар мен міндеттер айқындалып, жалпы елімізде білім саласына енгізіліп жатқан жаңалықтар таныстырылды. Алғаш сөз алған аудандық білім бөлімінің басшысы Серік Меруенов жаңа оқу жылының басты ерекшеліктеріне тоқталып, оқу жүйесінде іске асатын басты мақсат – міндеттерді атап өтті. Келесі сөз кезегінде аудан әкімі Асқар Қазыбаев барша ұстаздар қауымын құттықтап, білім беру саласындағы мемлекеттік қолдау шараларын, саладағы негізгі басым бағыттарды атап өтіп, алдағы жаңа оқу жылына сәттілік тіледі. Шара барысында Ш.Бекмұхамбетова атындағы мектеп гимназиясының бастауыш сынып мұғалімі Бибігүл Аманғалиева, Ж.Жүсібаев атындағы Ойыл қазақ орта мектебінің биология пәні мұғалімі Сағынш Дабылова Қазақстан Республикасының оқу-ағарту министрлігінің құрмет грамотасымен марапатталды. ҚР оқу-ағарту министрлігінің Алғыс хатымен

Ж.Жүсібаев атындағы Ойыл қазақ орта мектебінің дене шынықтыру пәнінің мұғалімі Нұрлыжан Мұқашев, Қараой мектеп балабақшасының мұғалімі Гүлжанар Абдраимова, сонымен қатар Сапақкөл орта мектебінің қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің мұғалімі Айымгүл Күлекешова, Саға мектеп балабақшасының балабақша тәрбиешісі Жадыра Әдепова, Қаракемер мектеп балабақшасының технология пәнінің мұғалімі Жазира Абилова, Қаракемер мектеп балабақшасының технология пәні мұғалімі Ляззат Ниязоваларға облыстық білім басқармасының «Құрмет грамотасы» табысталды. Сонымен қатар Ойыл ауданының әкімінің «Құрмет грамотасы» білім беру саласына ерекше үлес қосқан бірқатар ұстаздарға табысталды. Талай шәкірттің арманына жету жолында шамшырағы болған, мерейлі 70-75 жасқа жетіп отырған ардагерлерге аудан әкімі Асқар Қайырғалиұлының ыстық лебізі жолданды.

Ойыл қазақ орта мектебінің алғашқы өскери дайындық жетекшісі Серік Майланов, Құрман орта мектебінің алғашқы өскери дайындық жетекшісі Бақсыбек Сағалиев Қазақстанның халық қаһарманы Бауыржан Момышұлы атындағы естелік мерейтойлық медалмен, Ойыл ауданының білім бөлімінің әдістемелік кабинетінің әдіскері Әбілхан Әхметиязов «Қазақстанның қарулы күштеріне 30 жыл» мерейтойлық медалмен наградталды.

Гаухар АЛЕКСЕЕВА,
Ойыл селосы.

АСҚАР ЕЛДІ АСҚАҚТАТАР - АТА ЗАҢ!

БИЫЛ МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ ҚАСЫМ-ЖОМАРТ ТОҚАЕВ НЕГІЗГІ ЗАҢҒА ТҮЗЕТУЛЕР МӘСЕЛЕСІН ШЕШЕТІН РЕСПУБЛИКАЛЫҚ РЕФЕРЕНДУМДЫ ӨТКІЗУ ТУРАЛЫ ЖАРЛЫҚҚА ҚОЛ ҚОЙЫП, КОНСТИТУЦИЯНЫҢ 33 БАБЫНА 56 ТҮЗЕТУ ЕНГІЗІЛІП, 2 БӨЛІМНІҢ АТАУЫ ӨЗГЕРТІЛГЕН БОЛАТЫН. ӨЙТКЕНІ КОНСТИТУЦИЯ – БІЗДІҢ ҢЫНТЫМАҒЫМЫЗ БЕН ЕРКІНДІГІМІЗДІҢ КЕПІЛІ. КОНСТИТУЦИЯ - РУХАНИ ЖАҢҒЫРУҒА БАҒЫТТАЛҒАН ЖАСАМПАЗ ІСТЕРДІ АТҚАРУ ЖОЛЫНДАҒЫ СЕНІМ БЕРЕТІН ТЕМІРҚАЗЫҒЫМЫЗ

Осы орайда, Тәуелсіздігіміздің темір қазығы, азаттығымыздың айыбы Конституция күні қарсаңында «Асқар елді асқақтатар – Ата заң» атты тақырыпта өткен аптаның соңында аудандық мәдениет үйінде 30 тамыз Конституция күніне орай мәдени-көпшілік шара өтті. Айтулы мерекемен барша ойылдықтарға құттықтау тілегін жеткізген аудан әкімі Асқар Қазыбаев әр сала бойынша бірқатар мекеме қызметкерлеріне аудан әкімінің алғыс хаты табысталса, өмірінің айтулы белесі – 75 жасқа толған мерейтойына орай Мәдениет үйі жанындағы Халықтық «Ақ өже» ансамблінің мүшесі Сырға Қалдығұлова марапатталды. Сонымен қатар 30 тамыз - Қазақстан Республикасы Конституциясы күніне орай Ақтөбе облысының әкімі Оразалин Оңдасын Сейілұлының алғыс хатын Ойыл ауданы әкімі аппараты мемлекеттік мекемесінің бас маманы Самал Ма-

ханова, Ойыл аудандық экономика және қаржы бөлімі мемлекеттік мекемесінің бас маманы Серік Нұғыманов, Ойыл аудандық көсіпкерлік және ауыл шаруашылығы бөлімі мемлекеттік мекемесінің сектор меңгерушісі Мұратбек Әділханов, Сарбие ауылдық округінің әкімі Дәурен Бисебаев, Ойыл аудан әкімдігінің халықты жұмыспен қамту орталығы мемлекеттік мекемесінің директоры Аралбай Жолдыбаевқа табыс етті. Салтанатты шара үстінде Ойыл аудандық ішкі саясат, мәдениет, тілдерді дамыту және спорт бөлімінің жетекші маманы Эльмира Боран Мемлекеттік әкімшілік қызметшісінің антын қабылдаса, салтанатты шара соңында аудандық мәдениет үйінің өнерпаздары мерекеге орай концерттік бағдарламасын тарту етті.

Муса ӘДІЛБАЙҰЛЫ,
Ойыл селосы.

АЛҒАШҚЫ ҚОҢЫРАУ СЫҢҒЫРЫ

Кеше барлық білім ордалары есіктерін айқара ашып, мектеп табалдырығын алғаш аттаған кішкентай бүлдіршіндерді ықыласпен қарсы алатын күн. Биылғы жаңа 2021-2022 жаңа оқу жылын аудандағы 23 білім беру ұйымы 3300-ге жуық оқушымен бастап отыр. 1-ші сыныпқа 350 бүлдіршін қабылданып, бұл бүлдіршіндерге жыл сайынғы дәстүр бойынша ауданымыздың меценаты, «Анвар» ЖШС-нің директоры, облыстық мәслихат депутаты Талғат Салфиковтың демеушілігімен оқушы сөмкелері мен құралдарын 1-ші сыныпқа аяқ басқан оқушыларға тартылды. Биылғы оқу жылына дайындық барысында аудандағы ерекше санаттағы 409 оқушыға 37389 теңгеден оқу құралы мен мектеп формасын алу үшін әр ата-ананың жеке есепшотына қаржы аударылды және де 1 сыныпқа баратын осы санаттағы 46 оқушыға «Самұрық-Қазына» Ұлттық Әл-ауқат қорынан оқу құралы салынған мектеп сөмкесі берілді. Жыл сайынғы «Мектепке жол» қайырымдылық акциясы бойынша 437 оқушыға 3 млн. 840 мың теңгенің көлемінде демеушілік көрсетілді. Ж.Жүсібаев атындағы Ойыл

Гаухар АЛЕКСЕЕВА,
Ойыл селосы.

МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ Қ.К.ТОҚАЕВТЫҢ ҚАЗАҚСТАН ХАЛҚЫНА ЖОЛДАУЫ ӘДІЛЕТТІ МЕМЛЕКЕТ. БІРТҰТАС ҰЛТ. БЕРЕКЕЛІ ҚОҒАМ

Сондықтан тың тәсілдер қажет екені сөзсіз.

Экономикалық саясатымыздың негізгі мақсаты еш өзгермейді. Оның мәні — сапалық және инклюзивтік тұрғыдан халықтың өл-ауқатын арттыру.

Жаңа экономикалық бағдарымыздың басты басымдықтары мыналар: — жеке кәсіпкерлік бастамаларды ынталандыру, яғни, мемлекеттік капитализмнен және мемлекеттің экономикаға шектен тыс араласуынан бас тарту;

— бәсекелестікті дамыту, яғни бөріне бірдей мүмкіндік беру; — сондай-ақ ұлттық табысты әділ бөлу.

Мұның бәрі кезек күттірмейтін бірқатар маңызды міндетті шешуді талап етеді.

Бірінші. Бағаны өкімшілік жолмен реттеу тұтас салалардың инвестициялық тартымдылығын төмендетеді. Сондай-ақ тауар тапшылығын туындатып, елді импортқа тәуелді етеді.

Сондықтан баға белгілеу ісіне мемлекеттің араласуынан біртіндеп бас тарту керек.

Бәсекелік ортасы жоқ нарықтар ғана бұрынығдай қала береді.

Монополистердің тарифтері қатаң бақылауда болады.

Бірақ бақылау жасау орынсыз қысым көрсету деген сөз емес.

Бүгінде мемлекеттік органдардың, соның ішінде күштік құрылымдардың бизнесті тексеруге жаппай кірісіп, бағалар мен тарифтерді төмендетуді талап етуі жиілеп кетті.

Құр дақырт о үшін жасалатын мұндай әрекеттерді доғару керек.

Монополияның табысын шектеу қажеттігі мен инфрақұрылымға инвестиция салуды қамтамасыз ету арасында тепе-теңдікті сақтау маңызды.

Елімізде электр қуатымен қамтамасыз ететін желілердің үштен екісінің, жылу коммуникациясының 57 пайызының және су құбыры желісінің жартысына жуығының тозығы жеткен.

Осыдан-ақ біраз жайтты аңғаруға болады.

Тарифтерді күшпен ұстап тұрудың соңы соның бәрін кезекпен өшіруге және түрлі апатты жағдайлар туындауына өкел соқтырады.

Осының салдарынан азаматтардың денсаулығына және өміріне қатер төнеді.

Монополиялы нарықтарда «Тарифті инвестицияға айырбастау» деген жаңа тариф саясатына көшу керек.

Желілер мен қуат көздерінің тозу деңгейін кемінде 15 пайызға азайту қажет.

Тариф инфрақұрылымға қаржы салғаны және ашықтықты қамтамасыз етудің мемлекеттік мониторингі жүйесіне қатысқаны үшін беріледі. Мәңгі иесі инвестицияның айтарлықтай бөлігін тарифтің емес, өз қаржысының есебінен салуға тиіс.

Инновация енгізу үшін тиімді ынталандыру шараларын өзірлеген жән. Сондай-ақ шығыстың бір бөлігін тарифтік сметаның аясында қайта бөлуге және табыстың белгілі бір бөлігін сақтап қалуға рұқсат беру керек.

Тарифтерді тоғыспалы субсидиялаудан, яғни бір тұтынушылар үшін бағаны ұстап тұру мақсатымен басқа-лар үшін бағаны көтеру тәсілінен біртіндеп бас тарту қажет.

Екінші. Экономиканы одан ары монополиясыздандыру үшін нақты институтционалдық шешімдер қабылдау қажет.

«Конгломерат» ұғымын заң жүзінде айқындап алған жөн.

Нарықтың өзара байланысты субъектілері экономикалық өлеуетін бір жерге шоғырландыру үшін рұқсат алуға міндетті.

Олардың барлық мүмелісін, соның ішінде нарыққа тән емес бағаларды қолдану белгілері бойынша жасалған келісімдерін де мұқият тексеру керек.

Бірыңғай операторлардың қызметі нарықтық экономиканы дамытуға кері әсер етеді. Сондықтан бұл институтты ретке келтірген жөн.

Қазір жұмыс істеп тұрған операторларды бәсекелі ортаға беру қажет немесе монополист деп танып, қызметін монополияға қарсы арнаулы құқық аясында реттеу керек.

Үшінші. Экономиканың тұрақты өсуі салық саясатының түсінікті және болжауға болатындай етіп жүргізілуіне тікелей байланысты.

Фискалды реттеу ісін қайта жаңғырту үшін 2023 жылы жаңа Салық кодексі әзірленеді.

Оның ең түйткілді тұсы саналатын салықтық өкімшілендіру мәселесі түгел қайта жазылуға тиіс.

Сондай-ақ жұмыс барысында бетпе-бет кездесу мүлдем болмайтын-дай етіп, салықтық бақылау қызметін толық цифрландыру керек.

Тағы бір басымдық — салықтық ынталандыру шараларының тиімділігін арттыру.

Ол үшін экономиканың түрлі саласында дифференциалды салық мөлшерлемесіне көшкен жөн.

Пайданың технологиялық жаңыруға және ғылыми зерттелмелерге жұмсалған бөлігіне салыптының корпоративті табыс салығын төмендету немесе одан босату тәсілін енгізу керек.

Салық төлеушілерді салықтан жалтаруға құмарлығын азайту үшін арнайы салық рәжімдерін жеңілдету керек.

Салық жүктемесін төмендету мақсатында ұйымдарды әдейі бөлшектеу жол бермеу мәселесі жаңа кодексте қарастырылуы қажет.

Сауда-саттық заман талабына сай дамуы үшін мөлшерлемесі ойға

қонымды өрі рәсімдері қарапайым бөлшек сауда салығын қолдану аясын кеңейту керек.

Салық реформасы аясында «сән-салтанатқа салық» салуды енгізген жөн.

Мұның орта тапқа қатысы жоқ, бұл салық тек аса қымбат жылжымайтын мүлік және автокөлік сатып алған кезде салынады.

Автокөлік сатып алу кезінде төленетін алым-салық мәселесіне жеке тоқталайын.

Кейбір жақын шетелдерден әкелінген автокөліктерге қатысты түйткілдер баршаға мәлім.

Заң аясынан тыс қалып отырған мұндай көліктер қоғамдық қауіпсіздікке қатер төндіруде.

Заңсыз көлік өкелетін амал-тәсілдің бөріне тосқауыл қою үшін батыл шаралар қабылдау қажет.

Ал былыы Т қырқүйекке дейін елге әкелінген автокөліктерге қатысты ахуалды реттеу керек.

Оларды заңдастыру мақсатында утилизация және алғашқы тіркеу үшін төленетін қаржы көлемін 200-250 мың теңгеден асырмай, бөріне бірдей және бір реттік алым алуды ұсынамын.

Бұл — іздеу салынбаған және кеден рәсімдерінен өткен көліктерге ғана қатысты шара.

Төртінші. Салық саясатының тиімді болуы кеден жұмысының ашықтығына тығыз байланысты.

Салық және кеден саласындағы ақпараттық жүйелерді толық біріктіру ісін аяқтау маңызды.

Келесі мәселе. Тексерушілердің тым көптігі. Олардың теріс әсер еткені белгілі.

Сондықтан, шекараға интеграцияланған кедендік бақылау тәсілін енгізу қажет.

Кедендік рәсімдеу орталықтары «бір терезе» қағидаты бойынша жұмыс істеуге тиіс.

Бесінші. Біз «көріпге қарай көсілу» қажет екенін ұмытпауымыз керек.

Бюджет саясатына реформа жасалады. Ақыры нәтижені деп басуымыз керек.

Бюджет кодексінде шекті нормативтер бекітіледі.

Оны бюджетті жоспарлау және орындау кезінде міндетті түрде ұстану қажет.

Ұлттық қордың қаржысын тиімсіз жұмсау тоқтатылады. Бұл — өте өзекті мәселе.

Қордың қаражатын аса қажет инфрақұрылымды дамытуға және еліміз үшін маңызы зор жобаларды қаржыландыруға жұмсаймыз.

Бюджет үдерістерін барынша жеңілдету қажет.

Мемлекеттік органдардың игерілмеген қаражатты келесі жылға қалдыруына мүмкіндік беру керек.

Сол арқылы олар ақшаны бюджетке қайтарудың тиімсіз тәртібінен құтылады.

Сонымен бірге, бюджетке қатысты тәуекелдерді басқару жүйесін іске қосу керек.

Бұл жүйе квазимемлекеттік секторды да қамтуға тиіс.

Біз салық түсімін өңірлердің өзіне бере бастадық. Бұл жұмысты жалғастыру қажет.

«Халық қатысатын бюджет» жобасы тиімді іске асырылып жатыр.

Оның ауқымын кеңейтіп, жобаға аудандық маңызы бар қалалар мен ауылдарды тарту керек.

Тұғын-үй коммуналдық шаруашылығы қаржысының кемінде 10 пайызы қайда жұмсалатынын қоғамның өзі айқындауға тиіс.

Осы айтылған мәселелерді тиімді жүзеге асыру үшін жаңа Бюджет кодексін қабылдау қажет.

Алтыншы. Кәсіпкерлікті жүйелі түрде қолдау.

Бұл жұмыста бәрін басынан бастап реттеу керек.

Тапсырма екі жылдан бері орындалмай келеді.

Жүздеген, тіпті мыңдаған заңнама-лық құжат пен нұсқаулықты қайта-қайта түзете бергеннен ештеңе шықпайды.

Оның орнына ықшам өрі түсінікті жаңа ережелерді бекіткен жөн.

Мұндай тәсілді 2024 жылғы 1 қантардан бастап толық енгізу қажет.

Келесі мәселе. Мемлекет қаржылай қолдау жасаған кезде бәсекеге қабілетті шағын және орта бизнес өкілдеріне баса мән береді.

Еңбекәқы төлеу қорын көбейткен және салық төлемдерін арттырған кәсіпорындарға қолдау көрсетіледі.

Бұл — негізгі талап.

Сонымен қатар, мемлекеттен көмек алатын бизнес өкілдерін анықтайтын автоматты жүйе енгізіледі.

Мемлекеттік сатып алудың мүлде жаңа жүйесі жасалады.

Бағаның төмен болуы ғана емес, тауарлар мен қызметтердің сапасы басты назарда болады.

Мемлекеттік және квазимемлекеттік сатып алуды бірыңғай платформа көшіру қажет.

Осының бәрін жүзеге асыру үшін «Мемлекеттік сатып алу туралы» жаңа заң қабылдануға тиіс.

Жетінші. Мемлекет пен жекеменшік серіктестігінің жаңа үлгісіне көшу керек.

Сөйте тұра, банктерде триллион-даған теңге қаржы іс жүзінде экономикаға еш пайдасын тигізбей босқа жатыр.

Ұлттық банк, Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі, Үкімет бірлесіп, нақты секторды тұрақты өрі қолжетімді несиелен қамтамасыз ететін нақты шешімдер қабылдауға тиіс.

Ұлттық банк қазіргі ахуалдың өте күрделі екенін ескере отырып, барынша икемді қимылдауы, тіпті тапқырлық танытуы керек.

Шетелдерде бұған қатысты оң тәжірибелер бар.

Тогызыншы. Өнім өндіру үшін, ең алдымен, жер керек.

Жері жоқ адам бизнеспен айналыса алмайды.

Кәсіпкерлерге жер телімдерін ашық өрі жедел бөлудің тиімді тәсілдері айқындалуға тиіс.

Оны жыл соңына дейін әзірлеу керек.

Әрбір аймақ пен елді мекенде бос жатқан немесе мақсатына сай игерілмеген жердің бар-жоғын анықтау қажет.

Бұл ақпаратты бизнес өкілдері білуге тиіс.

Аталған шаралар кәсіпкерлердің ғана емес, жалпы экономиканың бәсекеге қабілетін арттыра түсетіні анық.

ЕКІНШІ БАҒДАР. НАҚТЫ СЕКТОРДЫ ДАМУТҰ.

Ең алдымен, жер қойнауын игеру ісіне инвестиция тарту үшін заңнама-ны және рәсімдерді барынша жеңілдету керек.

Геологиялық ақпарат туралы бірыңғай мәліметтер банкің құру жұмысын аяқтау қажет.

Үкіметке индустрия және жер қойнауын игеру салаларының инвестициялық тартымдылығын арттыруы тапсырамын.

Былырт менің тапсырмам бойынша барлық арнайы экономикалық аймақтың тиімділігі бағаланды.

Соның нәтижесінде түйткілді тұстарды анықтап, тың тәсілдерді ойластырдық.

Енді арнайы экономикалық аймақтарды дамыту үшін мүлде басқа жасятқа көшкен жөн.

Қазіргі таңда шетел компаниялары Қазақстанға көше бастады. Сондықтан бұл мәселе тіпті өзекті болып отыр.

Арнайы экономикалық аймақтарға инвестициялық жеңілдіктерді саралап беру керек.

Неғұрлым көп ақша салсаң, соғұрлым көп жеңілдік аласың деген ұстаным басты қағида болуы қажет.

Жұмыс істейтін саласы негізгі бағыт болмаса да, маңызды индустриялық жобаларды жүзеге асыратын инвесторлар бар.

Оларға салық және кеден жеңілдіктерін ұсынбай-ақ, жер телімдерін беруге болады.

Барлық инвестициялық міндеттемесін адал орындайтын кәсіпорындар да бар.

Оларға арнайы экономикалық аймақтан жер телімін жеке меншікке беру мәселесін шешу қажет.

Жалпы, инвестиция тарту жұмысын жүйелі жүргізу керек.

Бұл — Үкіметтің алдында тұрған басты міндеттің бірі.

Келесі мәселе. Бұған дейін айтылғандай, мемлекет өзінің экономиканы араласуын біртіндеп азайта береді.

«Самұрық-Қазына» қоры экономиканың басты салаларына бақылау жасауға ғана жеткілікті ықпалы бар мажоритарлы инвесторға айналады.

Қордың басқа активтері мен акцияларын жекешелендіру керек. Оны жүзеге асыруға «Халықтық IPO» тәсілін де қолдануға болады.

«Самұрық-Қазына» қоры жеке инвесторлар дербес жүзеге асыра алмайтын аса маңызды жобаларға инвестор ретінде қатыса алады.

Мұндай жобаларды Президент анықтайды.

Келесі мәселе — еліміздің транзиттік қуатын арттыру.

Қазақстан қазіргі геосаяси жағдайда Азия-Еуропа арасындағы аса маңызды құрлық дөлізі болып отыр.

Біз бұл мүмкіндікті толық пайдалануы, өлемдік маңызы бар көлік-тасы-мал торабына айналуымыз керек.

Еліміз осы салада ірі жобаларды жүзеге асыра бастады.

Атап айтқанда, Ақтауда контейнер хабы құрылып жатыр.

Транскаспий дәлізі дамып келеді. Осы жұмыстарға өлемдегі үздік логистика компаниялары тартыла-ды.

«Қазақстан темір жолы» компани-ясы толыққанды транзиттік-логисти-калық корпорация болып қайта құры-лады.

Автожол құрылысына, соның ішінде жергілікті жолдардың сапасы-на баса мән беру керек.

Бюджеттен қыруар қаржы бөлінсе де, бұл мәселе өлі шешімін таппай отыр.

Мен 2025 жылға дейін жергілікті жолдардың кемінде 95 пайызын жақсарту жөнінде тапсырма бердім.

Үкімет бұл мәселені тікелей бақылауға алсын.

Жол құрылысындағы заңсыздықтарды анықтау қажет. Бұл жұмыс-тан нақты нәтиже шығару керек.

Бізде өлі күнге дейін битум тапшы. Бұл — ірі көлемде мұнай өндіретін ел үшін, тіпті, ұят жағдай.

Үкімет осы мәселені түбегейлі шешуге тиіс.

Жалпы, ашығын айтуымыз керек. Үкіметтің жұмысында қайта-қайта олқылықтар болып жатыр.

Біресе жанар-жағармай, біресе қант жетпейді.

Осының бәрі Үкіметтің нақты шешім қабылдауға келгенде өте бауы

қимылдап, батыл қадам жасай алмауынан болып отыр.

Мұндай жағдайға азаматтардың да көңілі толмайды. Әріне, бұл — орын-ды.

Сондықтан, дәл осылай жалғаса берсе, тағы да нақты кадрлық шешімдер қабылдауға тура келеді.

Келесі мәселе. Ұлттық экономика құрылымында құрылыс секторы маңызды орынға ие.

Осы сала ішкі жалпы өнімнің 5-6 пайызын береді.

Жанамә салалар қосылса, бұл көрсеткіш одан да көп.

Бүгінде Қазақстандағы сәулет-құрылыс қызметін реттейтін 2,5 мыңнан астам құжат бар.

Бұл жүйе әбден қағазбастылыққа көмілген. Жемқорлық аз емес.

Ескі құрылыс стандарттары мен нормалары өлі де қолданылады.

Сондықтан Үкіметке мүлдем жаңа құжат — Қала құрылысы кодексін қабылдауды тапсырамын.

Әрбір қаланың жер телімдері мен коммуналдық желілердің схемасы көрсетілген функционалды интерактивті картасын жасау керек.

Жер кадастрында өнеркәсіптік мақсатқа арналған жер телімдерінің картасын қолданыстағы көлік және коммуникация инфрақұрылымының схемаларымен толықтырып отыру қажет.

Ауыл шаруашылығын дамыту — негізгі проблеманың бірі.

Осы саладағы ахуал еліміздің азық-түлік қауіпсіздігіне тікелей әсер етеді.

Еліміздің ауыл шаруашылығы өнімдерінің көлемін және оның қосымша құнын арттыру қажет.

Бұл — стратегиялық міндет.

Қазір тек бидай мен мал сатып отыратын заман емес.

Үкімет агроөнеркәсіп саласын субсидиялаудың ұзақ мерзімге арналған жаңа тәсілдерін әзірлеуге тиіс.

Бюджет қаражатының қайтарымы болуы керек.

Мемлекет қаржыны оңды-солды шашып, ысырап етуге жол бермейді.

Субсидия бөлуге және оның жұмсалуына жүргізілетін бақылауды күшейту керек.

Шаруалардың өзара ұжымдасуы ауыл шаруашылығын дамытуға жол ашып отыр.

Біз осындай пилоттық жобаны жүзеге асырдық.

Оған қатысқан ауылшаруашылық кооперативтерінің егіні еке арыс өнім берген.

Ал мал басы шамамен 25 пайызға көбейген.

Әр өңірдің ерекшелігін ескере отырып, оң тәжірибені бүкіл елге біртіндеп тарату қажет.

Бұл салада озық технологиялар тапшы.

Қазір ауыл шаруашылығына арналған жер туралы толыққанды ақпарат жоқ.

Жердің құнары, су ресурсы мен суару жүйесі және оның жолдары жайлы мәліметтер жан-жақта шашырап жатыр.

Цифрлық платформа осының бәрін бір жерге жинақтайды.

Тұтастай алғанда, еліміздің агро-өнеркәсіп кешені келесі жылдан бастап жаңа өрі тұрақты ереже бойынша жұмыс істеуі қажет.

Игерілмей жатқан жерді қайтарып алу жөніндегі комиссияның қызметіне жеке тоқталғын келеді.

Комиссия жұмысының аясында ауыл шаруашылығы мақсатындағы 2,9 миллион гектар жер мемлекетке қайтарылды.

Жылдың соңына дейін кемінде 5 миллион гектар жерді қайтарып алу жоспарланып отыр.

Игерілмей жатқан немесе заңсыз берілген жер көлемі 10 миллион гектарға жуықтайды.

Үкімет пен өкімдіктер келесі жылдың соңына дейін осы жерлерге қатысты нақты шешім қабылдауға тиіс.

Қазір жер мәселесін тексеруге жарияланған мораторий де күшін жойды. Бұл қадам жұмысқа оң ықпалын тигізеді деп ойлаймын.

Ел экономикасын тұрақты дамытуға су тапшылығы қатты кедергі болып отыр.

Қазір бұл ұлттық қауіпсіздік мәселесіне айналды.

Сырттан келетін су азайып барады.

МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ Қ.К.ТОҚАЕВТЫҢ ҚАЗАҚСТАН ХАЛҚЫНА ЖОЛДАУЫ ӘДІЛЕТТІ МЕМЛЕКЕТ. БІРТҰТАС ҰЛТ. БЕРЕКЕЛІ ҚОҒАМ

Әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушыларға жұмыссыз қалғаны үшін төленетін төлемақы орташа айлық табысының 45 пайызына дейін көбейтіледі.

Бұл қадам осындай жағдайға тап болған жандарға септігін тигізіп, қызметке тезірек оралуына мүмкіндік береді.

Атаулы әлеуметтік көмектің бірыңғай жүйесін құру азаматтардың өл-ауқатын жақсарту ісіндегі маңызды қадамның бірі болмақ.

2023 жылдан бастап, Отбасының цифрлық картасы және Әлеуметтік әмиян сияқты тәсілдерді енгізу жоспарланып отыр.

Осы бастамалар аясында мемлекеттік қолдаудың түрлі шаралары біріктіріледі.

Оның бөрі барынша түсінікті, ең бастысы, нақты болады өрі алдын-ала жасалады.

Жастарға жан-жақты қолдау көрсету – мемлекетіміздің басты міндетінің бірі.

Еңбекпен қамтитын түрлі шаралар арқылы келесі жылы 100 мың жасқа жұмыс беруіміз керек.

Жастардың кәсіпкерлік бастама-ларына қолдау көрсетіле бермек.

Оларға жеңілдетілген төртіппен жылдық өсімі 2,5 пайыз болатын ша-ғын несие беріледі.

Бұл шаралар қоғамның барынша үйлесімді өрі әділетті болуына ықпал етеді.

Жалпыхалықтық референдумда қабылданған конституциялық өзгерістер Әділетті Қазақстанның симво-лына айналды.

Біз Ата заңымызда жер мен табиғи ресурстар халықтың меншігі деген басты қағидатты бекіттік.

Бұл – құр сөз емес. Бұл – барлық реформаның арқауы.

Әрбір отбасы еліміз пайдаланып жатқан ұлттық байлықтың игілігін көруі керек.

Сондықтан мен жариялаған Бала-лар жылының аясында «Ұлттық қор – балаларға» атты мүлде жаңа бағ-дарламаны жүзеге асыру өте маңыз-ды деп санаймын.

Ұлттық қордың жыл сайынғы ин-вестициялық табысының 50 пайызын балалардың арнаулы жинақтаушы есепшотына аударуды ұсынамын.

Қаржы өр бала 18 жасқа толғанға дейін аударылып тұрады, оны мерзі-мінен бұрын есепшоттан шығарып алуға болмайды.

Жинақталған қаржы балалар көме-лет жасына толғаннан кейін олардың баспана немесе білім алуына жұмса-латын болады.

Бұл қаражат ескелең ұрпақтың үлкен өмірге қадам басуына мүмкіндік береді.

Қор, шын мәнінде, ұлттық мөрте-беге ие болып, халқымыздың игілігі-не қызмет етеді.

Бастаманы мұқият өзірлеу қажеттігін ескере отырып, жобаны 2024 жылғы 1 қаңтардан бастап іске қосуды тапсырамын.

«Самұрық-Қазына» қоры таза пай-дасының кемінде 7 пайызын «Қзақ-стан халқына» қоғамдық қорына аударатын болады.

Бұл – Жаңа Қазақстанның сипа-тына сай келетін маңызды бастама. Сондай-ақ табысы мол кәсіпкер-лер мен азаматтар қорға демеушілік көрсете береді деп сенемін.

Жалпы, адам өлеуетін дамыту – маңызды мәселенің бірі.

Осы орайда, шетелден дарынды жандарды елге тарту қажет.

Өсіресе, шығармашылық және кәсіпкерлік салада жетістікке жеткен азаматтарды шақыру керек.

Мен тиімді көші-қон саясаты тура-лы айтып отырмын.

Суранысқа ие болып отырған жө-не жоғары білікті мамандардың тапшы-лығын азайту қажет.

Ғылым, денсаулық сақтау, өндіріс, IT салаларының білікті мамандарына жеңілдік жасалады.

Мемлекет оларға елімізде тұрақты тұру үшін виза береді.

Шетел кәсіпкерлері он жылға виза рәсімдеп, Қазақстанда тұруға мүмкіндік алады.

Бірақ олар экономикамызға 300 мың доллардан астам инвестиция салуы қажет.

Қандастардың көшіп келуіне және ішкі миграцияға қатысты саясат түбе-гейлі өзгереді.

Бұл орайда, демографиялық және экономикалық үрдістерді ескеру ке-рек.

Сондай-ақ жалпыұлттық мүддені басшылыққа алу өте маңызды.

Қуатты ұлттың дінгеі – халық. Ең бастысы, азаматтарымыздың ден-саулығы мықты, білімі терең болуы керек.

Кәсібилік пен еңбекқорлық қоғамы-мызда ең жоғары орында тұруы ке-рек.

Тағы да қайталап айтамын. Елімізде еңбекқор адам, кәсіби ма-ман ең сыйлы адам болуға тиіс.

Осындай азаматтар мемле-кетімізді дамытады.

Мен Ұлттық құрылтайда және «Жастар рухының» съезінде бұған арнайы тоқталдым.

Біз қарапайым еңбек адамына құрмет көрсетуіміз керек.

Қандай кәсіппен айналыссаң да, оны сапалы атқару маңызды.

Жастар нақты бір мамандықтың қыр-сырын жетік білуге ұмтылғаны жөн.

Өз саласының шеберіне әрдайым сұраныс болады.

Өскелен ұрпақ Қазақстанда ғана емес, өзге елдерде бөсекеге қабілетті болуы керек.

Көрші мемлекеттің азаматтары шетелге барып, жұмыс талғамай еңбек етіп жатыр.

Олар біздің елде де өте жақсы та-быс тауып жүр.

Дәл осындай жандардан үлгі алу керек.

Шын мәнінде, ең бастысы – адал еңбек.

Біз мұны жете түсінетін ұрпақ тәрбиелеуге тиіспіз.

Идеология жұмысында осыған баса мән берген жөн.

ТӨРТІНШІ БАҒДАР. МЕМЛЕ-КЕТТІК БАСҚАРУ ІСІН ҚАЙТА ЖА-ҒЫРТУ.

Экономиканы түбегейлі реформа-лау үшін мемлекеттік басқару жүйе-сіне серпіліс қажет.

Жұрт бос сөзден, жарқын болашақ туралы жалынды ұрандардан жалық-ты.

Халық мемлекеттік органдарың өз уәдесін қағаз бетінде емес, іс жүзінде орындағанын қалайды.

Саяси қызметшілердің жеке жау-апкершілігін арттыра отырып, мем-лекеттік басқару жүйесін орталық-сыздандыруға баса мән беру керек.

Үкіметтің кейбір құзыреттерін ми-нистрліктерге берген жөн.

Нақты бір саладағы саясатқа «ұжымдасқан кабинет» емес, нақты бір министр жауап беруге тиіс.

Үкімет салааралық мәселелерді шешумен шұғылданыу қажет.

Премьер-Министр Кеңесісін мемле-кеттік басқару ісінің үздік стандарт-тарына сай келетін, ықшамды Үкімет аппараты ретінде қайта құру осы бағыттағы алғашқы қадам болмақ.

Басты мақсат – оның атауын өзгерту емес, нақты реформа жасау. Біз орталық мекемелерді онтай-ландыру арқылы жергілікті атқарушы органдардың өкілеттігін айтарлықтай кеңейтуіміз керек.

Бұл тәсіл қордаланған мәселелерді өңірлерде, ел ішінде шешуге мүмкіндік береді.

Жергілікті өзін-өзі басқару мәселе-леріне, қоғамдық кеңестердің, пөтер иелері кооперативтері мен мүлік иелері бірлестіктерінің қызметін өзгертуге айрықша назар аудару қажет.

Тұрғын-үйлер мен қала инфра-құрылымын абаттандыру мәселесін қолға алу керек.

Гимараттардың сыртқы көрінісі және ішкі инфрақұрылымның қызметі азаматтардың көңілінен шықпайды, елімізді шетелдіктердің алдында ыңғайсыз жағдайға қалдырады.

Үкіметке жаңа өкімшілік реформа өзірлеуді тапсырамын.

Оған қоса, мемлекеттік органдар-дың жұмыс нәтижесін жақсартып, жауапкершілігін арттырған жөн.

Бізге сапалық тұрғыдан жаңа мем-лекеттік басқарушылар қажет.

Мемлекеттік қызметшілерді іріктеу және жұмыстан босату жүйесін за-ман талабын ескере отырып, қайта жасау қажет.

Мемлекеттік қызмет жеке сектор-дағы кәсіби мамандар үшін барынша ашық болғаны дұрыс.

Қадрлық резервті нығайту керек.

Мемлекеттік қызмет істері агенттігі толыққанды стратегиялық HR инсти-тутына айналуға тиіс. Үкімет Агент-тіктен бірлесіп, бүкіл өлемдегі азам-маттарымыздың өлеуетін жұмылды-ру үшін арнайы платформаны іске қосуы керек.

Кәзіммемлекеттік сектордағы ба-сқару ісінің тиімділігін арттыруға ай-рықша назар аударған жөн. Бұл ба-рытта нақты жұмыс атқарыла бас-тады. Соны аяғына дейін жеткізу ке-рек. Ол үшін «Самұрық-Қазына» қоры-ның жаңа жұмыс үлгісін түпкілікті айқындап алу қажет.

Өлемдегі ең үздік инвестициялық және өндірістік компанияларды үлгі ретінде алу керек.

Мемлекеттік активтерді басқару ісі барынша ашық болуға тиіс. Үкімет жыл сайын Ұлттық баяндама өзірле-уді қамтамасыз етеді және оны Пар-ламентке жолдайды.

БЕСІНШІ БАҒДАР. ЗАҢ ЖӘНЕ ТӨРТІП.

Қоғамда заң үстемдігі берік орны-ғып, сот төрелігі әділ атқарылуы қажет.

Осыған орай, қазылар қауымын шұғыл түрде қайта іріктеп, жаңартып жасақтау керек.

Қазылар жоғары білікті, адал, сон-дай-ақ жемқорлықтан таза болуы қажет.

Ең алдымен, барлық судьялардың мәртебесін теңестіріген жөн.

Олар өзінен жоғары тұрған өріпте-стеріне тәуелді болмауы керек.

Көптеген сот төрағасы лауазымы судья лауазымы болып өзгереді.

Сот төрағасы және Сот алқасының төрағасы лауазымына үміткерді су-дылар өздері сайлайтын тәсіл енгі-зуді ұсынамын.

Жоғарғы Сот судьяларын да сай-лау арқылы таңдау тәсілін енгізген жөн.

Ол үшін Президент үміткерлерді баламалы негізде Сенатқа ұсынуы керек.

Аталған салаға мықты заңгерлерді тарту үшін материалдық жағдай жа-сау қажет.

Судьялардың дербестігін арттыру үшін Жоғарғы сот кеңесінің мәрте-бесін нығайтқан дұрыс.

Судья болуға үміткерлерді дайын-дау, біліктілігін көтеру жұмысы Ке-ңестің құзыретіне беріледі.

Сондай-ақ, олардың шекті жасын ұзарту, өкілеттігін тоқтату мәселе-сімен де осы мекеме айналысады.

Бұл мемлекеттік орган нақты қад-рлық функциялары бар, толыққанды институтқа айналуы керек.

Қадрларды іріктеуден бастап, бар-лық деңгейдегі соттарды тағайын-дауға ұсыным беруге дейінгі бүкіл міндет соларға жүктеледі.

Күштік құрылымдар сотқа ықпал Етпеуге тиіс. Бұл – өте маңызды.

Судьяларға өкімшілік қысым көрсө-тетін амал-тәсілдің бөрі жойылуы керек.

Судьялардың қызметіне араласу-ды шектей отырып, олардың заң бұзғаны үшін жауапкершілігін артты-рамыз.

Судьяның өрескел қателік жібер-ген және күшін жойған әрбір сот актісін Қазылар алқасы тексеруге тиіс.

«Сот төрелігін атқару сапасы» бой-ынша судьяларды бағалау және жа-уапкершілікке тарту институтын түбегейлі қайта қараған жөн.

Апелляция институтын реформа-лау қажет. Істер бірінші сатыдағы сотқа қайтарылмай, нақты мән-ма-ңызы бойынша шешім шығарылуы керек.

Өкімшілік әділеттің қолданылу аясын да кеңейту қажет. Өкімшілік құқық бұзушылықтардың ауқымды бөлігінің және мемлекеттік органдар-мен арадағы азаматтық-құқықтық даулардың Өкімшілік рәсімдік-про-цестік кодекспен реттелуі отандық сот төрелігін барынша ізгілендіріп, әділдікке бастайды.

Сонымен бірге, аудандық және об-лыстық соттар деңгейіндегі сот төрелігінің қолжетімді болу мәселесін пысықтау керек.

Бизнес өкілдері сот алымдарының тым жоғары болуы олардың өз мүддесін қорғауына айтарлықтай кедергі келтіреді деп есептейді. Бұл – орынды пікір.

Сондықтан қазіргідей талап-арыз-да көрсетілген сомадан алынатын пайыз мөлшерінің орнына мүлкітік даулар бойынша ойға қонымды алым мөлшерін белгілеу қажет.

Мемлекеттің сот процесіне қаты-суын азайтқан жөн. Мемлекеттік органдар арасындағы сот дауларын да ретке келтіретін көз келді.

Егер екі министрлік заң нормала-рын өртүрлі түсінсе, ондай мәселені Үкімет түпкілікті шешуге тиіс.

Дәл осындай тәсілді мемлекеттік органдардың мемлекеттік ұйымдар-мен арадағы дауларына да қатысты қолдану қажет.

Түрлі өңірде ұқсас істер бойынша өртүрлі шешімдер қабылданатын жағдайтар жиі кездеседі.

Қазір цифрлық талдау жасайтын құрал өзірленуде. Сол арқылы сот төрелігін атқару ісін біріздендіруге мүмкіндік туады.

Жоғарғы Сот осы интеллектуал-ды жүйені толық енгізуді тездеткені жөн.

Өрине, сот жүйесін реформалау мұнымен аяқталамайды. Бұл шаруа-мен мамандар Жоғарғы Соттан тыс айналыса береді.

Осы қадам үдеріске бәсекелік си-пат беріп, оны қоғам өкілдері мен төу-елсіз сарапшылар үшін ашық, яғни анағұрлым тиімді етеді.

Келесі мәселе – құқық қорғау органдарын реформалау туралы.

Бұл сала әрдайым қоғамның жіті назарында.

«Қасіретті қаңтар» оқиғасы теріп сақшылары үшін нағыз сынақ болды. Ол кезде арандатушылардың кәсі-рінен шерулер жаппай төртіпсіздікке ұласты.

Оның ақыры мемлекетке қарсы бүлік шығаруға өкөп соқтырды. Жұртты арандатушылардың көбі шартты немесе жеңіл жазамен құты-лып кетті.

Шын мәнінде, олардың кінесі өлде-қайда ауыр.

Өйткені жағдайды қасақана ушық-тырды.

Соның салдарынан іс насырға ша-уып, қайғылы оқиғалар болды.

Маған құқық қорғаушылар, адвокат-тар қауымдастығының өкілдері бірнеше рет өтініш жолдады.

Олар елді жаппай төртіпсіздікке үндеген адамдарды қатаң жазалау қажет екенін айтты.

Бұл – орынды ұсыныс.

Сондықтан өкілетті органдарға осы мәселені қарастырып, нақты шара қабылдауды тапсырамын.

Біз кез-келген ашық арандатушы-лыққа және зансыз іс-өрекетке қатаң тосқауыл қоюымыз керек.

Ел ішіне іріпкі салған және заң бұзға

шақырған адамдар қатаң жазадан құтылып кетпейді.

«Саяси плюрализмге ашықпыз, экстремизмнен, қарақшылық пен бұзақылықтан қашықпыз» деген ортақ қағиданы бүкіл қоғамның есіне салғым келеді.

Қасақана арандату басталған жер-де, сөз бостандығы мен пікір алуан-дығы туралы өңгіме қозғаудың өзі артық. Бұл – қоғамның тұрақтылығы мен қауіпсіздігіне нұқсан келтіру, мемлекеттің тұғырын шайқауға өре-кеттену деген сөз.

Бізге ел бірлігі ауадай қажет.

Ереуілге қатысқандар да, күштік құрылым қызметкерлері де – өз аза-маттарымыз.

Олар сот әділ өтеді деп қана емес, қоғам кешірімді болады деп үміттеніп отыр.

Мемлекет қаңтар оқиғасына қаты-сқан, бірақ ауыр қылмыс жасамаған азаматтардың жазасын жеңіл-детті.

Заң бұзғандардың бірқатары кінесін түсініп, өткен іске өкініп отыр.

Оларға кешіріммен қараған дұрыс деп ойлаймын.

Сондықтан мен қаңтар оқиғасына қатысушыларға бір реттік рақымшы-лық жариялау туралы шешім қабыл-дадым.

Рақымшылық жаппай төртіпсіздікті ұйымдастыруға қатысы бар адамдар, сондай-ақ, мемлекетке опасыз-дық жасағаны және білікті күшпен басып алуға өрекеттенгені үшін ай-ыпталғандарға қолданылмайтыны түсінікті.

Сондай-ақ лаңкестік және экстре-мистік қылмыс жасағандарға, реци-дивистерге, жұртты азаптағандарға рақымшылық болмайды.

Біз адамгершілік таныта отырып, осы қайғылы оқиғадан тиісті қоры-тынды жасаймыз.

Мұндай жағдай енді ешқашан қай-таланбайды. Бұған жол бермейміз.

Қаңтар оқиғасы кезінде қаза бол-ған азаматтардың жағдайы төмен отбасыларына материалдық көмек беріледі.

«Қазақстан халқына» қоры да осы игі іске лайықты үлес қоса береді деп ойлаймын.

Біз қаңтар оқиғасынан сабақ алып, қоғамдық қауіпсіздікті едәуір күшей-ту қажеттігін түсіндік.

Соңғы кезде адам өлтіру, қарақшы-лық жасау сияқты ауыр қылмыстар көбейіп барады. Аса қатыгездікпен жасалатын мұндай өрекеттер бүкіл қоғамға қатер төндіреді.

Жазаны қатайту, мұндай қылмыс жасағандарды шартты түрде мерзі-мінен бұрын босатуды доғару арқы-лы осы қауіпті үрдістің тамырына балта шабу керек.

Отбасылық зорлық-зомбылықты қылмыс санатына жатқызу мәселесі қоғамда көптен бері талқыланып жүр. Құқық қорғау органдары бұл ұсы-ныстың дұрыс екеніне күмәнмен қарайды.

Себебі мұндай тұрмыстық жағдай-ларды анықтау оңай емес, яғни осын-дай оқиғаларды тергеп-тексеру қиынға соғады.

Бұл сөздің де жаны бар.

Бірақ, қалай десек те, отбасылық зорлық-зомбылыққа көз жұма қарауға болмайды.

Отбасында ойран салатындар жа-заға тартылмаса, олар одан бетер басынып кетеді.

Ал жапа шеккендер мүлдем қорға-усыз қалады.

Мұндай өрекеттер үшін жазаны күшейтетін шек келді деп санаймын.

Зардап шеккен жандар елдің сөзінен немесе біреудің қысым жа-сауынан қорықпалуы қажет.

Сондықтан, полиция қызметкерлері олармен өте мұқият жұмыс жүргізіп, тиісті шараларды қолдануы керек.

Синтетикалық есірткі тұтынатын-дардың көбеюі ұлт саулығына зор қауіп төндіреду.

Қазіргі ахуал өте күрделі, соңғы үш жылда төркіленген «синтетиканың» көлемі 10 есе артқан.

Уақыт өткен сайын мұндай есірткі арзан өрі қолжетімді болға бастады.

Нашақорлар оны өлеуметтік желі мен түрлі мессенджер арқылы емін-еркін сатып алып жатыр.

Есірткіні, тіпті, үйге өкөп беретін-дер бар.

Бұл

ҚОШЕМЕТПЕН ҚҰРМЕТКЕ ҰЛАСҚАН ШАРА

ӨТКЕН СЕНБІДЕ ЖЕРПЕСІМІЗ, САМБО, ҚАЗАҚ КҮРЕСІНЕН СПОРТ ШЕБЕРЛІГІНЕ ҮМІТКЕР ӨБІЛХАН ӘЖНИ-
ЯЗОВТЫҢ 60 ЖАС МЕРЕЙТОЙЫНА ОРАЙ 2007-2008 ЖЫЛҒЫ ТУЫЛҒАН ЖАСӨСПІРІМДЕР АРАСЫНДА
ҚАЗАҚ КҮРЕСІНЕН ОБЛЫСТЫҚ ТУРНИР ӨТТІ.

Уақытында ауданның ішкі саясат бөлімінде басшылық қызметін атқарған Өбілхан ағамыз аудан өкімінің орынбасары қызметіне дейін атқарған. Балғын шағынан бойына патриоттық сезімін сіңіріп өскен Өбілхан Нұрғалымұлы халқымен тығыз байланыста болды. Елім деп еміреніп еңбек қылды. Биліктің кембағал

тұстарына көз жұма қарай алмады. Атақ кумады. Соның арқасында өзінің ортасында өте сыйлы болды. Оның адамгершілік қасиеттері мен қаралайымдылығы өлі де көпке үлгі бола бермек. Спорттық доданың ашылу салтанатында Өбілхан Нұрғалымұлы аудан өкімінің орынбасары Мұратбай Айдарбаев пен бірқатар

мекеме басшылары және спорттағы серіктері жолдас жоралары 60 жас мерей тойымен құттықтап, сый-сыяпаттарын ұсынды. Бірі шапан жауып құрмет көрсетсе, шөкірттері ұстаздарының құрметіне ат мінгізді. Шөкірттерінің ұйытқы болуымен өткен айтулы шара жоғары деңгейде өтті. Қазақ күресінен өткен турнирде Ақтөбе командасы мен Ақтөбе ұлттық спорт мектебінің балғын палуандары боз кілемдегі жарысты қыздыра түсті. Біздің ойылдық балғын палуандарымыз да қарсыласқа есе жібермеуге тырысты. Нәтижесінде, ойылдық палуандарымыз негізінен жүлденің екінші, үшінші орындарын иеленгенімен, тек 46 кг салмақ дәрежесінде Темірлан Тоқышев қана жеңімпаз атанды. Ал, қалған 38, 42, 50, 55, 60, 66 килограмм салмақ дәрежесінде боз кілемде шыңдалып, бабында күрескен ақтөбелік балғындарымыздың бағы жанды. Сонымен қатар +66 кг салмақ дәрежесі бойынша ақтөбелік Арсен Сошин «Түйе палуан» атанды.

Муса ӘДІЛБАЙҰЛЫ,
Ойыл селосы.

ЖАНТОЛЫЛАР «БЕРЕКЕЛІ ОТБАСЫ» АТАНДЫ

Жыл сайын өткізіліп келе жатқан «Мерейлі отбасы» ұлттық байқауының атқарар рөлі үлкен. Бір шаңырақ астында берекелі өмір сүрудің маңыздылығын арттыру, отбасылық өмір салты, ата-аналық парыз, жауапкершілік секілді ұғымдарды ел санасына сіңіру мақсатындағы «Мерейлі отбасы-2022» ұлттық байқауы облыстық кезеңінің жеңімпаздары анықталды. Ұлттық конкурстың облыстық қорытындысы бойынша 8 отбасы марапатталды. Облыста бақ сынап, жеңіс тұғырынан көрініп, жүзден жүйрік атанған сегіз жанұяның ішінде ауданымыздан қатынасқан Жантолы отбасы ұлттық байқаудың облыстық кезеңінде «Берекелі отбасы» номинациясын жеңіп алды.

Жантолы Бөкен Қабиұлы 1954 жылы Ойыл ауданы, Қараой ауылын-

да дүниеге келген. Еңбек жолын 1974 жылы Қараой орта мектебінің математика пәнінің мұғалімі болып бастап білім беру саласында 20 жыл, мемлекеттік қызмет саласында 23 жыл еңбек етті. Мектеп директорының тәрбие және оқу ісі жөніндегі орынбасары, мектеп директоры болып 18 жыл, ауыл өкімі болып 14 жыл, аудан өкімдігі мен аудандық мәслихаттың, ішкі саясат, мәдениет және тілдерді дамыту, ұйымдастыру бөлімдерінің басшысы болып 9 жыл, барлығы 41 жыл лауазымдық қызмет атқарды. Бөкен Қабиұлы ұстаздықпен бірге астық ору жұмыстарына араласып, комбайнер мамандығын меңгерген. Ауданның 3 дүркін чемпионы және рекордшысы. Адамзаттың ең ізгі қасиеттері ұстаздық пен диқаншылықты қатар мең-

геріп Совет жастарына айрықша еңбегі үшін берілетін ОЛКСМ орталық Комитетінің «Алтын масақ» белгісімен және «Еңбектегі ерлігі үшін» медалімен наградталған. Жанұя басшысы көсібі және қоғамдық жұмыстары үшін «Облысқа сіңірген еңбегі үшін» белгісімен, Президенттің алғыс хатымен, облыс және аудан өкімдерінің бірнеше алғыс хаттарымен марапатталған. Саналы ғұмырын ұрпақ тәрбиесі мен мемлекеттік қызмет саласына арнаған Бөкен аға мен Баян апа 5 ұл-қыз тәрбиелеп, одан 11 немере сүйіп, ырысы мен ынтымағы жарасқан үлкен жанұяға айналған. Бүгінде бейнетінің зейнетін көріп отырған жандардың отау құрамына 44 жыл. Балалары мен келіндері халық шаруашылығының ер саласында жемісті еңбек етіп жүр.

2005 ЖЫЛҒЫ ТҮЛЕКТЕРДІҢ ТАРТУУЫ

30 - тамыз Қазақстан Республикасының Конституция күні мерекесіне орай Ойыл ауданының 2005 жылғы мектеп түлектерінің ұйымдастыруымен шағын футболдан аудандық жарыс өтті.

Жарысқа 7 ауылдық округтен барлығы 8 команда, 100-ге жуық спортшы қатынасты. Жоғары ұйымшылдықпен өткен бұл жарыста ойын өте тартысты да, қызықты өтті. Жарыс қорытындысы бойынша: «Көптоғай»

командасы 1-орын, «Ойыл-88» командасы 2-орын, «Көкжар» командасы 3-орынды иеленді. Сондай-ақ, Асылан Жұмабаев (Сарбие командасы) ойынның «Үздік шабуылшысы» атанса, Думан Мұбараков (Саралжын командасы) «Үздік қорғаушы», Рүстем Қыстаубаев (Көптоғай командасы) «Үздік қақпашы» номинациялары бойынша марапатталды. Сонымен қатар, үздіктер мен жүлделі орын алған, белсенділік танытқан командалар аудан өкімі Асқар Қазыбаевтың мадақтама грамоталарымен, ауыспалы кубокпен, арнайы медальдармен және естелік сыйлықтармен марапатталды. Жарыс соңында Ойыл ауданының 2005 жылғы мектеп түлектерінің демеушілігімен аудан жасөспірімдеріне 10 (жиынтық) футбол формасы табыс етілді. Бұл жарыс дәстүрлі түрде басқа ауылдық округтерде де жалғасын табатын болады.

ӨЗ ТІЛШІМІЗ.

«ЕЛІМІЗДІҢ ТҰТАСТЫҒЫ - АТА ЗАҢ»

30 тамыз – Ата Заңымыз қабылданған күн. Ата Заң - азаттығыңды айқындайтын, Тәуелсіздігіңді паш ететін, Егеменді ел екеніңді танытатын, дербес мемлекеттіңді көрсететін қастерлі құжат. Ата Заң - азаматтың арқа сүйер алтын арқауы. Біздің бүкіл тыныс-тіршілігіміз, өмір салтымыз, қоғамымыз тәмір бүкілі – барлығы сол Заңнан бастау алады. Ата Заң - әрбір азаматтың конституциялық құқын танытатын, өр қазақстандық бұлжытпай орындайтын заңдардың темірқазығы.

«Шұғыла» мәдениет және демалыс орталығының ұйымдастыруымен Конституциясы күніне орай «Еліміздің тұтастығы - Ата Заң» атты мәдени шара өтті. Шараға Ойыл аудандық сотының судьясы А.Төрәмұратова, аудандық мәслихаттың аппарат басшысы М.Досов, аудандық қорғаныс істері

бөлімінің қызмет басшысы А.Қарасаев, орталық аурухананың заңгері Ө.Бөлтекова және жастар қатынасты. Шара барысында қонақтармен сыр сұқбат жүргізілсе, жастарға ин-

теллектуалды сұрақтар қойылып, көркемөнерпаздар өнерлерін ортаға салды.

Г.Бисекенова,
Мәдени ұйымдастырушы.

МИНИСТРДІҢ «ҚҰРМЕТІ» БАҚБЕРГЕНГЕ ЖОЛДАНДЫ

Еліміздің спорт және дене шынықтыру саласында абыройлы қызмет етіп, саланы дамытуға елеулі үлес қосқаны үшін Ойыл аудандық ішкі саясат, мәдениет, тілдерді дамыту және спорт бөлімінің сектор меңгерушісі Бақберген Мұхамбетқали

Қазақстан Республикасы мәдениет және спорт министрі Дәурен Абаевтың «Құрмет грамотасымен» марапатталды.

Ойыл ауданының спорт саласында 20 жылға жуық уақыттан бері қызмет етіп келе жатқан Бақберген

Жәрдемұлын нағыз құрметке лайық азамат деп білеміз. Бақберген ағамызды аудан спортына шын жаны ашитын жанның бірегейі десек артық айтқандық болмас. Біз оны арнайы құттықтап тілдесу барысында ол: «Қазір аудан спорты жыл санап дамып келеді. Әлем чемпиондары саусақпен санарлық десек те, облыстық, республикалық додаларда көрсеткіштеріміз жоғары. Боламын деген баланың бетін қаққан емеспіз. Сөйтіп бізде спортшылардың шыныауына толық мүмкіндік бар. Қазіргі таңда ауыл жастарын қолдау мақсатында елді мекендерде шағын спорт алаңдары салынууда. Мұның өзі біз үшін бұқаралық спортты дамытуға мол мүмкіндік», - дейді. Сондай-ақ, тілдесу барысында Бақберген Жәрдемұлы аудан үшін жақсы жалаңкөпел бәлісті. Айта кетсек, ат спортын дамыту мақсатында Ойыл ауданы «Көкпар» федерациясы қоғамдық бірлестігі құрылууда.

Муса ӘДІЛБАЙҰЛЫ,
Ойыл селосы.

МЕРЕКЕ ҚАРСАҢЫНДАҒЫ ҚОС АУЫЛДЫҢ ҚУАНЫШЫ

30 тамыз – Қазақстан Республикасының Конституция күніне орай Көптоғай ауылдық округіне қарасты Қарасу және Шұбарши ауылдарында жасанды жамылғылы шағын футбол алаңы ашылды.

Шағын алаңның ашылу салтанатына аудан өкімі Асқар Қазыбаев арнайы қатысып, барша ауыл тұрғындарын мерекемен құттықтап, ел игілігі үшін ауданда атқарылып жатқан бірқатар жұмыстарға тоқталды. Келесі кезекте сөз алған ауыл ақсақалдары, спорт саласының ардагерлері тұрғындар атынан ыстық ықыластарын жеткізіп, ақ батасын берді.

Салтанатты шара соңы шағын футболдан ауыл жастарының жолдас-тық турниріне ұласты. Жаңа футбол алаңындағы алғашқы ойынға допты қосу құрметіне аудан өкімі Асқар Қайырғалиұлы ие болды. Айта кетсек, биылғы жылы дәл осындай шағын футбол алаңы алдағы уақытта Ақкөкмер, Шикүдық елді мекендерінде салынып, барша спорт сүйер қауымның игілігіне беріледі.

Гаухар АЛЕКСЕЕВА,
Ойыл-Шұбарши-Қарасу-Ойыл.

МЕРЕКЕЛІК ЖӘРМӨҢКЕНІҢ МАҚСАТЫ - ТАБИҒИ ӨНІМ МЕН ҚОЛЖЕТІМДІ БАҒА

Тамыз айында қайта жаңғырған сенбілік жәрмеңке бұл жолы мерекелік шарамен ұштасты. Жәрмеңкеге негізінен тұтынушылардың қазіргі сұранысына ие өнімдер шығарылды.

Ауылдан делдалсыз тікелей келген өнімдердің бағасына ойылдықтар өз ризашылықтарын білдірді. Дәстүрлі жәрмеңкеге халық та көптеп жиналды. Көкжар сауда қатарларының сөресіне жылқы еті 2000 теңге, сиыр еті 1900 теңге болса, қой еті 1800 теңгеден қойылды. Сондай-ақ, жәрмеңкеде көкөніс өнімдері де қолжетімді бағамен ұсынылды. Бұл өз кезегінде аудандағы тауар өндірушілердің өнімін өткізудің тиімді тәсілі болса, бағасы тұрғындардың да көңілінен шығып отыр. Табиғи таза, бағасы қалтаға қонымды тауарларға сұраныстың көп болатыны да түсінікті.

Халықты негізгі әлеуметтік маңызды тауарлармен қамту және бағаны тұрақтандыру мақсатында ұйымда-

стырылған жәрмеңке осылайша мерекеді жұртшылыққа жақсы көңіл-күй сыйлады. Мал азығының жәрмеңкесі де орталыққа шығарылды. Мұнда өкелінген 2250 тюк те тез иесін тап-

ты. Ал, «Даңқ» саябағының алдындағы сахнада әсем өн әуелесе, жәрмеңкеге келгендерге Ойыл селосы округі ыстық шөй мен қуырдақ ұсынды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫ ОЙЫЛ АУДАНЫ САРАЛЖЫН АУЫЛДЫҚ ОКРУГІ САРАЛЖЫН АУЫЛДЫҚ ОКРУГІ ЖАНЫНДАҒЫ ҚОҒАМДАСТЫҚ ӨКІЛДЕРІНІҢ АУЫЛ ТҰРҒЫНДА- РЫМЕН ӨТКІЗГЕН ЖИНАЛЫСЫНЫҢ ХАТТАМАСЫ

26 тамыз 2022 жыл №13
Саралжын ауылы

2022 жылы 26 тамызда күні сағат 15⁰⁰-де Саралжын ауылдық округінің Саралжын ауылдық клубында жергілікті қоғамдастық комиссия мүшелерінің жиналысы өтті.

Жиналысқа қатынасуға тиісті сайланған жергілікті қоғамдастық комиссия мүшелері -15. Қатысқаны -15.

Төрағалық етуші: Өмірғали Аманғали Исағалиұлы – жергілікті қоғамдастық кеңес төрағасы.

Хатшысы: Ж.Иманғалиев – жергілікті қоғамдастық кеңес хатшысы.

КҮН ТӘРТІБІНДЕ:

1.Саралжын ауылы Кеңес көшесінің идеологиялық тұрғыдан ескірген көше атауын өзгерту туралы

Тыңдалды:

М.Тажигалиев – Саралжын ауылдық округінің өкімі:

Құрметті ауыл тұрғындары! Бүгінгі жиынның күн тәртібіндегі бір сұрақ – көше атауын өзгерту. 2022 жылдың 22 сәуірінде көше атауын өзгерту бойынша жиында «Әжібай би» атауын ұсындыңыздар. Алайда 2022 жылғы 20 шілдедегі №2 Ақтөбе облысы әкімдігі жанындағы облыстық ономастика комиссиясының қорытындысы негізінде «Әжібай би» көшесі деп қайта атау туралы ұсыныс қабылданбады. Аталған көшені «Рәбиға Сыздықова» деп қайта атау туралы ұсыныс берілді. «Рәбиға Сыздықова»

есімі Ойыл селосына берілетіндіктен, Республикалық ономастика комиссиясы мақұлдаған, Қазақстан Республикасының Президенті өкімшілігімен келісілген «Жер-су атаулары» және «Тарихи тұлғалар» тізімдерін қарап Саралжын ауылындағы Кеңес көшесіне жаңа атау беруді ұсынамын.

ҚР Үкіметінің 2014 жылғы 24 ақпандағы №138 «Әкімшілік аумақтық бірліктерге, елді мекендердің құрамдас бөліктеріне атау беру, оларды қайта атау, сондай-ақ олардың атауларының транскрипциясын нақтылау мен өзгерту кезінде тиісті аумақ халқының пікірін ескеру қағидалары бекіту туралы» қаулысына сәйкес жергілікті атқарушы органдар ауылдық округтің өкімімен бірлесіп отырып, жергілікті қоғамдастық жиналасын өткізу мерзімін анықтайды және БАҚ-нда хабарландыру орналастырылды. Соған сәйкес «Ойыл» газетінің 26 шілдедегі №29 (7923) санына хабарландыру жарияланды. Белгіленген күні жиналыс аяқталған соң, қорытындысы жарияланып, хаттамамен ресімделетін болады.

Сонымен, ұсынылып отырған көшелер атаулары:

1.Көктал – Қарағанды облысындағы өзен атауы.

Шығып сөйлегендер: Кошқаров Отендер – Кеңес көшесінің тұрғыны:

«Құрметті ауыл тұрғындары, Кеңес көшесінің атауының идеологиялық тұрғыдан ескіруіне байланысты

«Көктал» атауын беруді ұсынамын. «Көктал» атауы біздің ауылымызға да қатысты. Кезінде ауыл адамдары өз күшімен отырғызған орманның атауын көшемізге берген дұрыс деп есептеймін.

Жұбанов Рүстем – Кеңес көшесінің тұрғыны: мен Кеңес көшесінің тұрғыны ретінде көшеміздің атауы «Көктал» деп өзгертілуін қолдаймын.

Мұнан кейін сөз алған көше тұрғындары С.Жалғасов, Д.Иманов тағы басқалар сөз сөйлеп, алдыңғы сөйлегендердің сөздерін толықтырып, өз ойларын білдірді.

Жиналыста Саралжын ауылындағы Кеңес көшесінің атауын «Көктал» атауымен атау мәселесі дауысқа қойылып, барлығы бір ауыздан қолдады.

Қолдаушылар – 15 адам
Қарсы-жоқ

Қалыс қалғандар – жоқ
Жиында айтылған ұсыныс пікірлерді қортындылай келіп, жергілікті қоғамдастық комиссия мүшелерінің жиыны шешім етеді:

1. Аудандық ономастикалық жұмыс тобының және облыстық ономастика комиссиясының кезекті қарауына Саралжын ауылындағы Кеңес көшесіне «Көктал» атауын беру ұсынылсын.

Жиынның төрағасы:
А.Өмірғали
Хатшысы:
Ж.Иманғалиев